

Forhandling

Justitsministeren (Engell):

Forslaget går ud på, at ansatte i en krigsmaterielproducerende virksomhed skal have ret til at nægte at medvirke i våbenindustri uden at fortabe retten til dagpenge eller ydelser efter lov om social bistand. Efter SF's forslag skal der også indføres en tilsvarende definition af, hvad der forstås ved krigsmateriel.

Man kan se, at forslaget i vidt omfang er afskrevet fra det forslag til lov om krigsmateriel, som regeringen fremsatte den 11. oktober 1988, det, der hed L 46.

For så vidt kan jeg være enig i de tanker, som kommer til udtryk i lovforslaget, men SF's forslag er kun en lille del af en helhed, og som det fremgår af regeringens lovkatalog, er det regeringens hensigt at genfremsætte forslaget til lov om krigsmateriel. Krigsmaterielloven er fra 1937, og den trænger som helhed systematisk såvel som indholdsmæssigt til en modernisering, og det vil derfor efter vores opfattelse være uhensigtsmæssigt alene at foretage de foreslåede ændringer.

Regeringen må derfor afvise forslaget fra SF, og det er vores opfattelse, at en drøftelse af krigsmateriellovgivningen mest hensigtsmæssigt vil kunne finde sted på grundlag af det forslag, som jeg forventer at regeringen vil genfremsætte.

Ole Espersen (S):

Man må sige, at der ikke er meget tilbage af de to lovforslag, som dette Ting tidligere har fået præsenteret fra regeringen efter opfordring fra Tinget. Der var tale om dels en lov om forbud mod våbentransport på danske skibe, dels en lov af det indhold, som er her i SF's forslag, med de supplementer, som ministeren nævnte der mangler.

Vi synes ikke, at dette forslag er særlig væsentligt i sig selv. Det er klart, at hvis man er ansat på en virksomhed, der pludselig skifter til at producere våben, så kan det være rimeligt, hvis det strider mod ens overbevisning at medvirke hertil, at vi så overvejer, om vi skal tildele arbejderne de rettigheder, som SF foreslår her. Men er man ansat på en våbenfabrik, så synes vi nok, det går for vidt, hvis man pludselig skulle kunne få de rettigheder, som nævnes i lovforslaget.

Vi anser det ikke for at være noget større problem, bortset fra at det selvfølgelig kan tænkes, at man inden for andre områder kunne komme i en situation, hvor man har en samvittighedskonflikt og derfor vil have retten til at sige fra uden at miste dagpenge. Hvis man f.eks. arbejder på en virksomhed, der producerer sundhedsskadelige varer, en tobaksfabrik f.eks., så vil man også dér kunne forestille sig, at der skulle være ret til, hvis man er i en samvittighedskonflikt, at sige nej.

Jeg håber, at det her vil indgå i en større helhed, og specielt synes jeg, at regeringen efter den opfordring, vi har fået fra en række lande, bl.a. et par sydamerikanske, om, at de vesteuropæiske lande bl.a. skulle sørge for, at man ikke på deres skibe transporterer våben til narkotikabagmændene, og når regeringen i øvrigt både på FN's generalforsamling og ved andre lejligheder har givet udtryk for at ville støtte disse lande i kampen mod narkotika, burde overveje, om man ikke skulle tage en del af det forslag, vi kom med i sin tid, og som regeringen på et tidspunkt lagde frem efter opfordring fra Folketinget, op igen, f.eks. at forbyde danske skibe at transportere våben, medmindre det sker til regeringer. Det måtte dog være et minimum, at man havde et krav herom, således at f.eks. Colombia kunne se, at der er nogle lande, der tager deres kraftige opfordringer til at forhindre våbentransporter og våbenhandel alvorligt.

Det håber vi kan lade sig gøre, og så vil vi se det i sammenhæng med det forslag, ministeren her har bebudet.

Fischer (KF):

Da mit partis ordfører, hr. Helge Adam Møller, er forhindret i at være til stede, skal jeg på hans vegne sige følgende:

Lovforslagets indhold har justitsministeren jo allerede omtalt. Jeg skal derfor nøjes med at konstatere, at selv om forslaget i stort omfang er taget direkte fra det lovforslag om krigsmateriel m.m., nr. L 46, regeringen fremsatte i sidste folketingssamling, så er det ikke hensigtsmæssigt at behandle dette forslag isoleret fra resten af krigsmaterielloven. Det er det ikke, fordi regeringen i løbet af kort tid genfremsætter sit forslag om at ændre krigsmaterielloven, som er 52 år gammel. Denne lov trænger såvel indholdsmæssigt som på andre måder til at blive moderniseret og ajourført.